

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cîsnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Aprilie v. 1887

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual pre lungă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Sibiu, 31 Martie st. v.

Tragem astăzi luarea aminte a publicului român asupra unei fapte, care se califică ea de ea.

Folosindu-se de drepturile acordate chiar și străinilor, Românii din țările coroanei ungare au înființat în cei din urmă doi-trei ani câteva institute de credit și de economii.

Impulsuinea s'a dat din Sibiu, unde încă în primii ani ai deceniului trecut s'a înființat „Albina“.

Această întreprindere curat comercială, făcută în vederea câștigului material ce se realizează prin operațiunile de credit, s'a bucurat de multă sprijinire din partea Românilor din țările coroanei ungare, fiindcă se credea, că ea va contribui la dezvoltarea economică a elementului român.

Ajuns abia de curând stăpân pe avuțul seu, Românul nu scie încă să chiverni-

sească. Dacă are bani, nu scie cum și unde să-i fructifice în mod sigur; ear' dacă are trebuință neapărată de bani, nu scie unde să se împrumute în condițiuni avantajoase și cade pe mâna cămătarilor comuni. Și înzadar l'am sfătuit să-i fructifice banii la institutele de credit, ori să se împrumute dela ele, căci el numai foarte cu anevoe se hotărăse să-i dea banii în mâna unor oameni, pe care nu-i cunoaște, și numai ajuns la cea mai mare strîmtorare se angajează față cu o „bancă.“

Se credea dar, că el va fi încurajat și se va deprinde încetul cu încetul să intre în daraveri cu institutele de credit, dacă se va crea un institut condus de oameni, pe care îi cunoaște și în care pune încredere.

În sensul acesta și numai în sensul acesta „Albina“ a fost considerată ca institut „național“, și Românii din toate țările coroanei ungare au spriginit această întreprindere.

Nu vom cerceta, dacă „Albina“ a fost ori nu condusă potrivit cu așteptările întemeietorilor ei. Lucrul de căpetenie este, că întreprinderea a reușit și folosul „național“ s'a realizat. Încurajați prin succesele obținute de „Albina“, Românii au făcut un însemnat pas spre progresul economic, și astăzi avem institute de credit în Sibiu, în Brașov (filiala „Albinei“), în Făgăraș, în Blaj, în Năsăud, în Reghin, în Cluj, în Turda, în Orăștie, în Deva, în Abrud, în Șimleu, în Timișoara, în Arad, și nu au mai rămas decât puține centre de populațiune românească, din care Românul nu este încurajat a lua parte la operațiunile de credit.

Toate aceste institute de credit fac ceea ce s'a dat să se facă ori și care Ovreu venit ieri din Galiția ori din Rusia: primește dela ori și cine bani cu camătă mai mică și împrumută pe ori și cine cu camătă mai mare, ca să realizeze astfel un câștig pentru cei ce sînt părtași la întreprindere. N'a fost nici odată vorba, ca numai Românii să poată fructifica banii la aceste institute, nici ca Românii să se împrumute dela ele în condițiuni mai avantajoase ca alții: nu se face deosebire între om și om, ci creditorul român capătă aceleași procente ca ori și care altul, ear' datornicul român, dacă nu plătește

la termin, este executat ca ori și care altul.

Dar' sînt chiar și aici în Ardeal institute de credit și de economii organizate astfel, că partea cea mai însemnată a câștigului, pe care îl realizează, e destinată pentru scopuri de binefacere. Institutele întemeiate de Români nu sînt organizate pe asemenea baze: ele îi exploatează pe Români, ear' câștigul realizat de ele rămâne la dispozițiunea celor ce sînt părtași la întreprindere. Dintr'un câștig de peste 45,000 fl. realizat în anul trecut „Albina“ din Sibiu nu a dăruit decât vre-o 1200 fl. pentru scopuri de binefacere ori culturale, ceea-ce ar face ori și care neguțator, care câștigă atât dela o clientelă precumpănitor română și ține să-și păstreze clientela aceasta.

Cu toate aceste institutele de credit înființate de Români sînt persecutate de societatea maghiară.

Se recunoaște în întreaga lume civilizată, că institutele de felul acesta ajută dezvoltarea economică. Acolo, unde ele nu se înființează din inițiativă privată, le creează statul ca așezăminte de utilitate publică. Numai Românilor din țările coroanei ungare nu li se recunoaște meritul de a fi înzestrat țeara lor cu un întreg șir de asemenea așezăminte de utilitate publică; din contră, chiar și această lucrare a lor este un motiv spre a-i persecuta. Experiența a dovedit, că unul singur din aceste institute, „Albina“, a contribuit mai mult decât toate celelalte institute din țeară, ca și Românii să devină accesibili pentru operațiunile de credit: cu toate acestea nu se recunoaște, că anume în imiturile cu populațiune românească institutele conduse de Români sînt o cestiune de dezvoltare economică generală.

Români din toate părțile țării, voind să se împrumute ori să-i fructifice banii câștigați cu multă sudoare, veniau la Sibiu, deși erau institute de credit și la Arad, și la Timișoara, și la Cluj, și la Sătmăr. De ce? Nu pentru-că aici la Sibiu puteau să se împrumute ori să-i fructifice banii în condițiuni mai avantajoase. Nu! condițiunile erau poate în unele casuri chiar mai oneroase. În toate operațiunile de credit însă vorba e înainte

de toate de încredere, și Românii aveau mai multă încredere în „Albina“, fiindcă acolo erau oameni, pe care îi sciau și despre care nu presupuneau, că pot să-i înșele. Ca să nu fie siliți a mai veni la Sibiu, ca să poată face și operațiuni mai mici, care nu s'ar renta, dacă ar fi făcute cu Sibiu, Românii au înființat în urmă și în alte orașe institute de credit.

Dintre aceste institute mai de curând înființate nici unul, hotărît nici unul nu are importanța „Victoriei“ din Arad.

În Arad sînt mai multe institute de credit: nici unul din ele n'a făcut însă în timpul celor din urmă douăzeci ani cu Români din ținutul Aradului atâte operațiuni ca „Albina“ din Sibiu. Dar' nu e vorba de operațiunile, care s'au făcut, ci de cele ce s'ar fi putut face, dacă „Victoria“ s'ar fi înființat mai de mult. Operațiunile nu s'au făcut, pentru-că „Albina“ era depărtată, ear' cu institutele din Arad Românii nu îndrăsniau să intre în daraveri. Ele se vor face acum, după-ce Românul din ținutul Aradului se poate adresa chiar în Arad la oameni, pe care îi cunoaște și îi socotesce vrednici de toată încrederea.

Nici nu s'a înființat însă bine institutul, și unul dintre diarele din Arad, guvernamentalul „Aradi Közlöny“, se încearcă a-l discredita, ear' *oficiosul* „Nemzet“ din Budapesta reproduce insinuările diarului aradan.

„Ar fi fost apoi, — dice „Aradi Közlöny“, — chiar în interesul creditului propriu al institutului, ca să nu iee caracterul exclusivității, căci nu scim cum își închipuiesc spriginirea altor institute de același fel, de care adese-ori va avea trebuință. Aceste cu anevoe vor avea încredere necondiționată într'un institut, a cărui limbă de pertractare și ale căreia condiții de afaceri nu le înțeleg. Ori vor purta condiciile în limba maghiară, respective și în limba maghiară? Ori poate nemțesc? — Între întrebările puse de noi sînt și unele, cu care trebuie să se ocupe neapărat și guvernul, când va întări statutele noului institut, — ear' aceasta n'o dîcem ca denunțăminte, căci și altfel guvernul va fi atent la modul extraordinar, în care s'a înființat institutul, dar' presa are datoria de a vorbi despre toate lucrurile ce inspiră temeri... Sîntem inclinați a presupune, că unii dintre întemeietori nu s'au gândit mai matur, ce mijloc ar pute să fie institutul în mâinile elementelor ne-

Foița „Tribunei“.

Mincinosul.

Comedie în 3 acte
de Carlo Goldoni.

Persoanele:

Doctorul Balanzoni, Bolognez, medic în Veneția.
Beatrice } ficele sale.
Rosaura }
Colombina, servitoarea lor.
Octaviu, cavalier padovan, amantul Beatricei.
Florindo, tînăr bolognez, învătă medicina în Veneția și locuiesc în casa doctorului, amant secret al Rosaurei.
Brighella, servitorul seu credincios.
Pantalone, negustor venețian, tata lui.
Leliu, mincinosul.
Arlecchino, servitorul seu.
Un birjar neapolitan.
Un băiat de prăvălie.
Un factor dela postă.
O cântăreață.
Musicanți.
Luntrași pe peotă. (— Peota, în Veneția, este o luntre foarte comodă, ce poate cuprinde mai multe persoane, acoperită cu pănură roșie, cu scaune bune și la mijloc cu o masă. — Servește pentru călătorii scurte și pentru distracțiune în oraș.)
Luntrași pe gondolă.
Scena se petrece în Veneția.

Actul I.

Scena I.

Noapte cu lună. Stradă cu vederea canalului. De o parte casa doctorului cu mici balconuri. De cealaltă oțel cu emblema vulturului. — La ridicarea cortinei se vede o peotă luminată, întocmită pentru serenadă, cu musicanți și cu o cântăreață. Musicanții intoamnă o simfonie. — Florindo și Brighella pe uscat de o parte a scenei. — Rosaura și Beatrice pe balcon.

Florindo. — Ean caută, dragă Brighellă; veți pe scumpa mea Rosaura în balcon cu sora-sa Beatrice; au eșit să se bucore de serenadă. — E vremea să las să se intoneze cântecul ce l'am compus eu, și cu care voi să dovedesc Rosaurei iubirea mea cătră ea.

Brighella. — În viața mea nu am vădut o dragoste mai ciudată ca a d-tale. D-ta iubesci din inimă pe coconita Rosaura; stai într'o casă cu domnia-ei, făcînd practică de medicină la dl doctor, tata fetei, ai privilegii destule să-i vorbești, și în loc să-i grăiesci cu gura, voiesci să-ți dovedesci dragostea printr'o serenadă, și să-ți descoperi inima printr'un cântec plămuit de d-ta? Ei, nu-ți perde cocoșule vremea așa fără rost. Grăiesce-ți, fă-o să înțeleagă dorul inimii d-tale, află și gândul ei, și dacă ea încă răspunde la dragostea d-tale, atunci îi poți face serenade, căci cel puțin nu-ți vei arunca așa paralele de geaba.

Florindo. — Dragă Brighellă, 'ți-am spus-o și altădată, că nu îndrănesc. Iubesc pe Rosaura, dar' nu sciu cum să-i dovedesc dragostea mea. Crede-mă: dacă ar trebui să-i vorbesc față în față, aș intra în pământ de rușine.

Brighella. — Și vrei să o duci dar' tot așa înainte? Să te chinuiesci fără să-i vorbești? Florindo. — Ah, lasă-mă, — du-te la peotă și dă porunci să se intoneze noul meu cântec.

Brighella. — Iartă-mă, d-le Florindo, dar' am slugit în Bologna pe tata d-tale; te-am vădut în fașie și totdeauna 'mi-ai fost drag. Deși acum în acest oraș slugesc pe un altul, cum te vîd pe d-ta, par-că vîd pe stăpînul

meu; și ciasurile ce 'mi-le pot răpi, le întrebuițez bucuros...

Florindo. — Brighellă, dacă ai ținut vre-odată la mine, fă, te rog, ceea-ce îți poruncesc eu acum; du-te la peotă și spune să cânte.
Brighella. — Îndată, după porunca d-tale.
Florindo. — Eu mă retrag după această casă.
Brighella. — Dar' pentru-ce să te retragi?
Florindo. — Ca să nu mă vadă nimenea.
Brighella. — (La o parte.) Ce dragoste ciudată! Ce băiat din lumea vechi! În zilele noastre găsești puțini tineri de seama acestuia. (Pornește spre peotă.)

Florindo. — Rosaură, scumpă Rosaură, tu ești suflutul meu! Tu ești singura mea speranță! O, de ai săi cât te iubesc! (Se retrage.)

(Musicanții din peotă acompaniază, ear' femeia în mijlocul lor cântă următoarele versuri:)

Idol al inimii mele
Mă topec de-al tău amor,
Și în veci a mea speranță
Crescînd, crește cu-al meu dor.

Aș dori, iubita mea,
Să-ți arăt a mea durere,
Dar' în față-ți nu pot sta:
Singuri ochii-ți plini de foc,
Mă fac graiul a-l uita.

Cînd departe ești de mine
Și-ochii tei nu mă pîtrund,
Îmi propun, fără de șială,
Dorul să nu-l mai ascund.

Dar' de geaba mă frîmînt,
Căci îndată-ce te vîd,
Uit tot ce 'mi-am pus în gând:
Singuri ochii-ți plini de foc,
Îmi opresc ori-ce cuvînt.

Dacă m'ai privi în față
Chinul meu tu l'ai ghici
Și de mine-ai prinde milă
Chiar tu m'ai compătîmi.

Dar' ești crudă, nu voesci
Nici să scii de-a mea iubire,
Ci în veci mă chinuiesci
Și cu ochii-ți plini de foc
Mereu viața-mi topesci.

(Pe cînd se cîntă aceste versuri, ese Leliu și Arlecchino din hotel și se desfătează ascultînd serenada. Sfirîndu-se canțoneta, musicanții cîntă o altă arie, și peota pleacă.)

Brighella (încet cătră Florindo). — Ești mulțumit, d-le Florindo?

Florindo. — Sînt prea mulțumit.

Brighella. — Mers-a bine?

Florindo. — Nici că se putea mai bine.

Brighella. — Dar' coconita Rosaura nu scie cine i-a făcut această serenadă.

Florindo. — Nu-mi pasă; destul că s'a desfatat de ea.

Brighella. — Ei, acum întră în casă, fă să te vadă, fă cel puțin să bănuiească, că această politeță este opera d-tale.

Florindo. — Să mă ferească cerul! Ba din contră, ca să nu dau loc la bănuială, mă duc pe aici, fac un încungiur și intru în casă pe cealaltă poartă. Vino cu mine.

Brighella. — Vin, ori-unde îmi vei porunci.
Florindo. — Adevăratul amor consistă în a iubi, fără a o spune. (Pleacă amîndoi.)

(Va urma.)

liniștite, căci scim prea bine, că există asemenea elemente.“

Nu e aici vorba numai de „Victoria“ din Arad, ci de toate institutele de crediți și de economii ale Românilor. Se lucrează pentru discreditarea și izolarea lor, guvernul este provocat a le persecuta, întreaga societate maghiară e invitată a le considera drept nise aședăminte periculoase.

Dacă trei Ovrei veniți alaltăieri din Rusia, din Germania, din Italia ori din România ar fi înființat un asemenea institut și li s'ar întâmpla ceea-ce li s'a întâmplat întemeietorilor „Victoriei“, ei s'ar fi plâns, că sînt atacați în creditul lor și ar fi cerut intervențiunea consulului, a ambasadorului, a guvernului lor, ca să li se dea reparațiunea cuvenită.

Noi Români ce facem, când ni se întâmplă asemenea lucruri? Nu ne bucurăm noi aici în țeara noastră de ocrotirea, pe care poate să o găsească ori-și-care străin venit ieri în mijlocul nostru? Sîntem noi „vogelfrei“, lipsiți de ori-și-ce ocrotire legală? Trebuie oare să ne declarăm puși sub protecțiunea vre-unui alt stat, dacă voim să putem face și noi ceea-ce ori-și-cine are dreptul de a face nesupărat de nimeni?

Vom vedea, cum vor răspunde întemeietorii „Victoriei“ la încercarea făcută spre a discredită chiar dintru început institutul întemeiat de dinșii. Deocamdată ne mărginim a constata, că Ovreul venit ieri în țeara aceasta se bucură aici de mai multă ocrotire ca noi Români, vechii pămînteni, față cu care Maghiarii pot să-și permită tot ceea-ce vor ei.

Am fi mulțumiți, dacă întemeietorii „Victoriei“ ne-ar dovedi, că nu este așa.

Convenția comercială cu România.

„Neue Freie Presse“ scrie earăși despre negocierile vieneze precum urmează:

Delegații guvernului român au plecat azi la București. Drept motiv pentru întreruperea negocierilor convenționale au adus domnii aceea, că în urma diferențelor, care s'au ivit cu privire la cestiunile vamale, sînt de lipsă nouă consultări meritice în sinul guvernului român și că ar fi cu scop, ca aceste consultări să se țină încă înainte de începerea ferierilor Pascilor, sub care timp ministrii români în mare parte părăsesc București. Relativ la convenția veterinară Austro-Ungaria a cedat în cele mai importante puncte de diferență. România ceru anume, ca în cazul isucurii peștei bovine într'un district al României să nu se închidă toată granița, ci numai respectiva stațiune de prăbușire. După o lungă rezistență aceasta s'a admis în principiu din partea austro-ungară. Mai există și acum încă singuratic puncte de diferență cu privire la convenția veterinară, pe care însă Români nu le privesc de atât de importante, ca și cestiunea deja mai sus rezolvată a închiderii de graniță parțiale. Austro-Ungaria pretinde anume, ca importul vitelor române să se poată întâmpla exclusiv numai direct în acele orașe, în care se află abatorii concesionate și controlate, și se iese, că aceasta e neapărat de lipsă din considerațiuni sanitare, pentru-că importul direct al vitelor române la șes, unde controla statului e imposibilă sau cel puțin foarte dificilă, ar produce cele mai serioase îngrijiri. Români se opun acestei pretențiuni restrîngătoare a Austriei; în aceste nu se pare, că acest punct ar forma pentru ei o pedecă neînvinșă, după-ce Austria a fost concensivă cu privire la alte puncte mai importante. Mai mari sînt însă diferențele ce există încă cu privire la cestiunea vamală. Dintre articolele, care interesează mai ales pe Austro-Ungaria, sînt anume mărfurile de lână ordinare, lemne de clădiri, lemne ordinare, hârtie, sticlă, străie și pânză dură, pe care România vrea să le excludă din convenția vamală. Cele mai multe din aceste articole joacă un rol în cea din urmă convenție română-germană. La tarifararea convențională a lemnului de clădiri și a lemnului ordinare Germania a renunțat cu desăvîrșire; pentru celelate articole amintite, care ating foarte mult interesele austriece, a acordat urcări considerabile pentru vămă românești și anume pentru mărfuri de lână ordinare dela 30 la 80 franci, pentru pele ordinare dela 40 la 60 franci, pentru hârtie ordinare dela 8 la 12 franci, pentru sticlă dela 20 la 30 franci, pentru mărfuri de pele ordinare dela 45 la 80 franci. România voese pentru aceste articole, care privesc interese de export eminente ale Austro-Ungariei și în special și interesele industriei

din Ardeal și Bucovina, sau să-și reserveze o tarifară cu desăvîrșire autonomă sau cel puțin să nu acordeze alte taxe vamale, afară de cele ce se cuprind în convenția română-germană. Din partea austro-ungară s'a declarat delegaților români cu toată hotărîrea, că pe această basă e imposibilă orice înțelegere și în urma acesteia delegații români declarară, că ei trebuie să ceară nouă instrucțiuni din București. Cu privire la articolele de ceartă Austro-Ungaria e înclinată a sacrifica acele tarife vamale, care s'au fost cuprins în convenția comercială de mai nainte și e aplecată a se acomoda unei tarifară mai puțin favorabile. Dar' se cere necondiționat acceptarea lemnului de clădiri, lemnărilor ordinare și a unor articole ardelenesci în tarifară convențională precum și o reducere a urcărilor de vămuri ce se cuprind în convenția română-germană cu privire la celelate articole. Drept preț pentru aceste concesii moderate se ofere Românilor convenția veterinară, care în formularea ei de acum corespunde aproape tuturor pretențiunilor României. Aceasta e momentana stare a lucrului, care se poate reasuma într'acolo, că Austro-Ungaria e aplecată a accepta o convenție comercială mult mai rea ca cea mai dinaintă și a acorda în schimb asigurarea importului de vite române. Austro-Ungaria a arătat până acum cea mai mare prevenire și se pare a fi hotărîtă, să rămână în această atitudine prelungă toate greutățile ce există. România însă are să aleagă între o înțelegere pe o basă atât de favorabilă și între continuarea războiului vamal, care e identic cu ruinul economiei sale agricole.

„Unirea“ din București continuă și ea despre negocierile vieneze astfel:

Am arătat în articolul nostru precedent, care sînt condițiunile ce voese Austro-Ungaria să impună exportului de vite din România.

Și ori-cine a putut vedea, că ele tind la anihilarea acestui comerț, la stîrpirea acestei însemnate ramuri de avere a țerii.

E deci cestiunea de vre-o 20 milioane anual, căci la această sumă ajunsese exportul de vite din România când i-s'au închis granițele austro-ungare.

Am căutat acestui produs român debușuri nouă;

închiderea graniței austro-ungare ne-a silit să ne căutăm alți mușterii.

Și i-am găsit.

Totuși fiindcă ori-ce produs se vinde cu un preț cu atât mai remunerator cu cît sînt mai mulți cumpărători, n'am voi să pierdem nici piața austro-ungară.

Eacă de ce guvernul român, credem noi, stăruie atât pentru importarea de vite în Austro-Ungaria.

Pe de altă parte, luminat de experiența trecută, el cere și credem a ști, că nu va încheia convențiune, de nu i-se vor da asigurări pe de o parte, că nu se vor mai reînnoi șicanele ce s'au făcut, sub fosta convențiune, comerțului român de vite, și pe de alta de nu i-se vor da mijloace de a reprima șicanele.

Guvernul a voit să se arete cu desăvîrșire conciliant și după informațiunile ce primim din Viena, propunerile delegaților români ar fi formulate, în general, cam în modul următor:

1. importul de vite din România în Austro-Ungaria să nu se facă decât pe căile ferate și pe alte câteva puncte dinainte stipulate, unde nu există căi ferate.

Deci, cea dintăiu propunere a Austro-Ungariei găsește satisfacere, cel puțin în parte, în propunerile delegaților români;

2. ca, în cas de epizootie în vre-un punct din țeară, să nu se libereze de către autoritățile române veterinare certificate de export vitelor ce s'ar afla într'un circuit de 50 kilometri în giurul celui focar de infecțiune;

3. ca, la fruntărie, vitele să facă chiar oarecare carantini și, dacă boala nu se vor ivi între ele, să aibă intrare liberă, nu numai la abatoriele de mai înainte indicate, cum cere propunerea Austro-Ungariei, ci ori unde neguțătorii români vor găsi mai de folos pentru dinșii.

Aceste concesii, precum vede ori-cine, sînt ultimul cuvînt posibil; a merge mai departe, ar fi să consimțim a jertfi, și pe viitor, interesele agricole române, cum jertfite au fost în trecut.

Diarele austro-ungare, după telegramele sosite în București, declară neacceptabile atât aceste condițiuni, cît și cele privitoare la taxele asupra produselor industriale, pe care voim a le crea în țeară.

Voese deci, cu alte cuvinte, să rămânem, și pe viitor, sub dependența economică a Austro-Ungariei.

Se înșeală, o declarăm, dacă speră a reuși.

Am învățat din trecut; suferințele ne-au luminat și cel puțin greșelile odată făcute nu le vom mai repeta.

De aceasta rugăm pe diarele austro-ungare să se convingă și să ne cruțe și amenințările și alusiunile rău-voitoare, care nu ne vor scoate de pe calea ce ne-a făcut-o apărarea intereselor economice ale României.

Scrisoare din Macedonia adresată diarului „Telegraphul“.

Bitolia, 10 Martie 1887.

În Ianina (Epir) s'a deschis în luna lui Ianuarie a. c. o școală română primară de băeți.

Această școală era să se deschidă încă din luna lui Octomvrie anul trecut; dar' intrigile urdite pre lungă autoritățile turcesci de către arhierul fanariot Sofronius și de campionii panhelenismului, cari nu tind decât la desnaționalizarea Românilor din Epir și din Macedonia, au împedecat deschiderea ei până în luna lui Ianuarie, când în fine autoritatea a dat permisiune să se deschidă școala română în Ianina, unde Românul să se poată instrui în limba sa maternă.

Săptămîna trecută s'a dus la Ianina o institutoare română, ca să deschidă o școală primară de fete. În curînd se va înființa un gimnasiu cu un internat cu 40 bursieri.

Deschiderea școalelor române a încîntat nu numai pe Români, ci încă și colonia europeană de acolo.

Eată cum se exprimă această colonie într'un articol publicat în „Stamboul“ din 1 Martie în privința acelei școli:

„Cu toată opoziția făcută de câțiva prelați cu metropolitul în frunte, autorizațiunea pentru deschiderea unei școli române la Ianina a fost acordată. În această școală se va învăța limba turcă, franceză, română, engleză și greacă. Se așteaptă profesori și profesoare pentru tinerile fete, cari vor învăța limba română, franceză, germană și musica. Colonia europeană este încîntată de această inaugurare, mai ales pentru tinerile fete, pentru-că în școalele din Ianina nu se învăța decât numai limba greacă.“

Jurnalul grecesc din Constantinopol „Neologos“, în articolul său de fond din 25 Februarie (v. s.) a. c. combătînd cele scrise de „Stamboul“ relativ la școala română din Ianina, eată ce iese în resumat:

„Că Români urmăresc scopuri politice; că Maiestatea Sa Sultanul trebuie să iee măsuri serioase în contra acestor turburători de liniște publică; că Ianina este un oraș cu totul grecesc și că arhierul Sofronius este chemat să împedecă deschiderea acestor școli, a căror scop este intriga și desbinarea.“

Până unde va merge „Neologos“ cu insolenta sa? Ce! Încă crede că intrigele lui pot să aibă trecere pre lungă guvernul imperial? Nu știe oare, că guvernul are știință de broșurile revoluționare, ce guvernul grecesc trimite la consulii și arhierii fanarioți din Epir și Macedonia, ca să le împartă la popor, cu scop de a-l excita contra Turciei, și de pușile și cartușele ce consulatul din Salonic trimitea la 1877 la agentul său din Castoria Pikiön, ca să le împartă la bandele de Antartes (revoluționari) ce guvernul grecesc îi împrăsciasc prin Epir și Macedonia?

Nu știe că are în mână corespondențele revoluționare ale faimosului Aghio-Tafitis, un călugăr grec, care în 1877 cutreera toate statele Tesaliei, cu scop de a le revolta și ale lui Pikiön, care trecea ca profesor în Castoria, astăzi închis în temnița criminalilor în Bitolia?

Poate „Neologos“ să contesteze acestea? Poate să nege, că în broșura intitulată „Macedonia“, publicată în Atena de către Ioan Kalostipi și reprodușă în luna lui Decemvrie anul trecut în jurnalul „Efimeris“, nu se iese la pagina 8-a, aliniatul al doilea că: „Macedonia este în inima elenismului, că Grecia fie mare, fie mică nu poate exista fără de Macedonia. „Macedonia este baza mării și unitei Grecii; ea este bulevardul existenței grecesci și garanța marelui ei viitor? Și că concluziunea acestei broșuri revoluționare nu este aceasta? Grecia trebuie să aibă totdeauna privilegiile sale spre „Macedonia și că spre ea trebuie să se îndrepteze ori-ce euget național. Pentru tine, o amabilă și strălucită Macedonia, toate sacrificiile; pentru tine luptele, pentru tine entuziasmul înfocat, care ca un vulcan clătina elenismul? Mama „Grecia veghează asupra ta, și va apăra fără a cruța nici trupe, nici bani, firea ta grecească până în dulcele momente, când soarele aurit al libertății va umple munții și văile tale de lumina libertății. Facă cerul, ca acel dorit moment să sune în curînd. Să dea Dîeu să vedem în zilele acestea triumful Greciei. Să dea Dîeu să putem iese după puțin, că Macedonia a fost sclavă. Unirea ta, o! Macedonia, este „gagiul mării naționale“.

Ce concludem din precedentele? „că Români urmăresc scopuri politice, și că Grecii sînt pacifici și nu lucrează decât pentru interesele imperului otoman“.

„Neologos“ mai iese, că Ianina este un oraș grecesc. Ce mai mare denaturare decât aceasta? Cianaca, Gianopolo, Paraski și toți oamenii de distincțiune din Ianina, toți marii comercianți ca: Mekion, Bigiu, Croustali etc., toți meseriașii, toți argintarii, etc., nu sînt Români din Mețova, din Saracu, din Calariti și din Aspropotam?

În fine „Neologos“ are deplina convingere în arhierul Sofronius, că el va face tot posibilul, ca să împedecă deschiderea școalelor române în Ianina; în acel Sofronius, care împreună cu comitetul său, trimise în anul 1878, o suplică regelui Greciei George, publicată în anul 1879 în „Blue-Bookul“ guvernului englez, prin care îl ruga ca și Ianina să fie anexată Greciei; și că dinșii sînt în stare să facă chiar o revoluțiune, dacă necesitatea o cere.

Vă rog, dle redactor, în numele adevărului, să binevoiți a publica în stimabilul D-Voastră diar, aceste câteva detaieri, despre intrigile ce fac Fanarioții pentru a împedecă progresarea școalelor române în Epir și Macedonia.

Corespondență particulară

a „Tribunei“.

De pe malul Crișului-negru, 3 Aprilie 1887.

(„Kultur-egylet“ bihorean. — Inspector școlar limbistic. — Acțiunea Românilor bihoreni. — Damaele beiușene. — Români bihoreni.) În Nr. 60 al „Tribunei“ am cetit o scurtă relație despre conferința „kultur-egylet“-ului ținută în Beliu la 20 Martie. Momentan nu-mi puteam închipui, că pe seama cărui „kultur-egylet“ s'au făcut tîmbălășiunile din Beliu, dar' cetind, că a presidat faimosul inspector școlar al comitatului Bihor, Orbán Sipos, numai decât mi-am tras seama, că nu poate fi alt „kultur-egylet“ decât cel din Oradea mare, poreclit „Biharmegyei népevelési egyesület“, care „egyesület“ are și un organ oficios. Așa e, și stimații cetitorii ai „Tribunei“ abia vor fi avînd știință despre „egyesület“-ul nostru, acolor din țeara Bihorului.

O scim cu toții, că compatrioții noștri maghiari, ca să-și împlinească pofta nesafoasă de maghiarizare, încearcă toate; o atare încercare a fost pusă la scop și cu înființarea reuniunii pomenite. Alta nici a putut fi, când din averea aceleia se premiaza exclusiv numai dascălii, care se disting în propunerea cu zel a limbii maghiare, care sînt „magyarérzelmi“ și patrioți patentati; ceialaltii, care nu o duc până acolo, ca școlarii români să întîmpine pe nădrăgari pe stradă cu „jó napot“, fie aceia ori-cît de zeloși, ori-cît de conscientioși în împlinirea datorinței lor de dascăli, se pot șterge pe buze de nectarul „közmevelődés“-ului bihorean.

Față cu dascălii bihoreni, care din toate puterile se întind după ațșoara unsă cu miere, ce li-o pune în buze Orbán Sipos, atîta iese: că, în loc să fim mândri, că ne sînt frați de sînge, — o regretăm mult aceasta.

Dar', vorbă să fie! atît nu e destul pentru noi, ci trebuie să privim mîhniți până la suflet, cum solvesc o mulțime de membri româniși ai „egyesület“-ului taxa anuală de 2 fl. Nu spun minciună, ci adevăr grăiesc, când o afirm aceasta, căci o mulțime de Români, — unii de reputațiune bună — s'au lăsat să fie seduși, când s'a înființat reuniunea, înscriindu-se de membri ordinari.

Toți acei membri primesc regulat și revista reuniunii, pe care cetind-o nu cred să nu se revoalte în ei simțul de indignațiune și amărăciune vedînd, că în ce direcțiune e redigată. Nu de mult am cetit în revista aceasta, că volnicul inspector școlar Orbán Sipos, din vremea ce a vizitat pentru prima dată cerul Beiușului, tot cu idea aceea și-a frîmîntat creerii, cum să remaghiarizeze comunele curat românești din acel cerc. Și cu ce ne pomenirăm? Nu preste multă vreme, un proprietar exclusiv a toată știința limbistică și geografică (?), se pune și face din Nimăesci = Vajdalfalva, din Budureasa = Bondoraszó și din Rieni = Réhény. Cam deodată se îndestulește și cu atîta dicînd, că și cu poreclirea comunelor: Agrigiu, Derna, Bratea și Vêrdari deja e în curat, dar' ca să poată continua munca începută cu atîta rîvnă, cere concursul celor interesați. Eată teren pentru muncă patriotică, d-lor dela „közmevelődés“-ul bihorean.

Așteptăm cu curiositate, că oare comunele: Broasce, Cresuia, Cărbunari, Pacalesci, Căcăceni etc. etc. cum le va porecli? Nu începem polemia limbistică cu cinstit Măria Sa Orbán, căci precum se vede din explicările limbistice date, așa e de expert în limbistică, ca șchiopul în joc.

Altecum aceasta nu o fac din acel punct de vedere, că nu-mi este chemarea a mă ocupa cu

limbistice. Ne mirăm însă mult, cum d-nii profesori dela gimnaziul din Beiuș au lăsat să treacă volnicile limbistice ale lui Sipos fără de nici o observare. Avem în Beiuș limbistici și geografi, dintre care poate că va fi vre-unul de nascere chiar din „Vajdalfalva“, și totuși până în prezent nu și-a ridicat vocea nici unul, nici în presa română nici în cea maghiară.

După aceste se aruncăm o scurtă privire în lăuntru orizontului românesc bihorean, și în deosebi al celui din Oradea-mare și Beiuș.

Aciunea produce reacțiune. Aceasta se poate observa mai ales în timpul prezent; o și observăm cu plăcere și bucurie mai în toate părțile locuite de Români, — numai în Oradea-mare și Beiuș nu, de loc nu; — Români din părțile Ardealului, Aradului și Bănatului, dacă nu se pot grupa și ajuta reciproc altcum, înfințează institute de credit, prin ce arată, că au voință și silință, au simț de unire, progres și avânt.

În multe părți sunt reuniuni preoțesci, de ale femeilor, de ale învățătorilor și coruri bisericesti de ale plugarilor, numai în Oradea-mare, Beiuș și giur — nimic, de loc nimic, — Românașii din părțile aceste stau cu mâinile încrucișate.

Femeile române au avut totdeauna o influență binefăcătoare asupra lucrurilor salutare și folositoare. Ele știu să rămână la postul lor, să fie ângerul și mama copiilor lor, să fie — precum dice Drăgescu, — poezia păreților domestici; dar' știu să lucreze cu rîvnă și acolo, unde e vorba de conservarea și plantarea simțului național în mlădițele fragede. Despre aceste au dat probe frumoase și mărețe mai virtos atunci, când în mai multe locuri, grupându-se sub steagul bătut cu cuițele iubirii și alipirii de națiune, s'au constituit în reuniuni.

Asta o așteptăm și dela mult stimatelor noastre dame bihorene — și în special dela cele beiușene.

Înaintăm astăzi cu repeziune, un progres urmează altuia, și voi, cari sunteți paladiul națiunii, plantatoarele de simțul iubirii de națiune și patrie, de simțul muncii, parsimoniei și al unirii, voi să nu urmați surorilor voastre ardelenene și aradane? — asta nu o putem crede.

Gentile dame beiușene! Nu vom înceta a vă îndemna și chema la constituirea unei reuniuni de femei, o vom face aceasta de repeziune, și când vom vedea, că vocea noastră este asemenea vocii celui ce strigă în pustie, atunci, atunci vom vîrta lacrimi . . .

Vă rugăm, ca silindu-ve să fiți superioare discordiilor și punând interesele generale mai presus de cele private, să fiți toate în un înțeles și în o armonie pentru înființarea unei reuniuni de femei.

Începutul e greu numai, dar' precum se dice: cine începe bine, are jumătate din muncă. Apucați-vă de lucru fără pregetare, și ficele generațiunilor viitoare vor binecuvînta munca voastră cu lacrimile grațitudinii și a bucuriei.

Ear' vouă, Românașilor bihoreni, vă dic: Nu așteptați ajutor cultural dela aceia, cari pretind în schimb jertfă națională, căci aceasta nu înseamnă alta, decît: fiți dau ajutor în lipsă, ca să te sugrum. Noi suntem Români verzi, aceea vom să rămânem din darul lui D-zeu, — și românitătea noastră nu o sacrificăm nici pentru un tesaur în lume. Spuneți-o aceasta, vă rog, și dascălilor aceluia, cari doresc talerii lui Orbán.

Noi, pentru națiune și dreptate, trebuie să luptăm și atunci, când vom ști, că de loc suntem răniți în suflet ori în trup, căci ranele aceste vor fi mai prețioase și mai splendide ca mătasa și ca aurul. Să fim totdeauna treji și energioși, că la din contră ne aflăm împinși spre stîncile avide, și contrarii nostri culeg fragile de pe câmpul înverdit și îngrășat cu sângele străbunilor nostri.

Non quis, — sed quid?

Cronică.

Numiri. Ministerul reg. ung. de finance a numit: pe Francisc Nebauer, fost archivar la oficiul de loterie din Timișoara, de controlor la oficiul de loterie din Sibiu. — Ministerul reg. ung. de interne a numit de secretar de comite suprem pe lângă comitele suprem al comitatului Arad, cu rangul de concipient-adjunct ministerial, pe Dr. Ludovic Nagy Dálnoky, fost concipient-adjunct fără diurnă în ministerul de interne. — Ministerul reg. ung. de agricultură, industrie și comerț a numit de raportor economic pentru cercul central al comitatului Timiș: pe Francisc Besseney, fõszolgabíráu și locuitor în Timișoara. — Direcțiunea financiară din Sibiu a numit pe practicantul fără diurnă dela oficiul de dare de aci: Francisc Bálint, de oficiul de dare clasa VI.

La scoala de cadeți de pioneri din Hainburg, lângă Viena, se primesc și est-an ca în toți anii cu începutul anului școlastic 1887/8, adică 1 Septembrie n. 60 scolari de ai scoalelor civile, reale și gimnaziale, dacă au absolvat cu succes cel puțin a 5-a clasă. — Cereri pentru primire sînt de a se trimite cel mult până în

30 Iulie n. a. c. la comanda scoalei în Hainburg. Informațiuni mai detaliate va da comanda scoalei, dacă se va face mai înainte cunoscut câte clase a absolvat petentul cu succes, totodată se va trimite cu acest privilegiu și un program de primire.

Ministrul de justiție ungar, Teofil Fabiny, a inspectat în 9 Aprilie înainte de ameați tabla reg. din Murș-Oșorheiu, ear' după ameați tribunalul de acolo, luând în vedere toate localitățile oficiilor amintite. După ameați ministrul a primit pe reprezentanții tablei reg., ai procuraturii supreme, ai camerei advocației și ai tribunalului.

„Reichsrath“-ul vienez. Cea dintăiu ședință a „Reichsrath“-ului austriac a fost convocată de către presidentul Smolka pe 23 Aprilie n.

Un marinos institut de credit și economii sâsece. Asociațiunea pentru economii și credit-hipotecar din Sighișoara (*Schässburger Spar- und Hypothekar-Creditverein*), care în toți anii a conferit anumite procente din venitul seu curat pentru scopuri filantropice, a dăruit și est-an în urma concluderii adunării generale suma de 5000 fl. în scopul clădirii unei școli civile evanghelice.

Foc. Ieri la 5 oare după ameați s'a aprins în ulița lungă de aici o sură. Pompierii au venit în grabă și așa li-a succedat a localiza focul.

Un vice-notar defraudant. Tribunalul din Alba-Iulia a condamnat pe fostul vice-notar orășenesc și primar comunal Ioan Gazda fiind acuzat de defraudățiune la 3 ani închisoare. Ioan Gazda a defraudat în 1000 de casuri timbrele predate lui de către partide ori banii în scopul de a se cumpăra timbre, în urma căreia defraudări multe partide au fost condamnate la pedeapsă în bani. La pertractarea finală au fost ascuțai 30 martori. Gazda a apelat.

Jaful din Vulcoiu. Tabla reg. din Murș-Oșorheiu a întărit sentința adusă de tribunalul din Alba-Iulia în procesul criminal din incidentul furtului de aur din Bucium, a achitat însă 7 indiviți, ear' celorlalți li s'au socotit timpul cât l'au petrecut în arest preventiv în pedeapsa totală. Condamnații mai au de a re-bonifica 1609 fl. 96 cr., 702 de galbini împărătesci, precum și speșele înmormântării ale casarului nenorocit.

Holeră și carantină. În urma casurilor suspecte de holeră ivite în Budapesta pe la sfîrșitul lui Martie, s'au aflat îndemnate mai multe guverne de a introduce din nou măsuri de carantină și observațiune pentru proveniențele monarhiei austro-ungare. După-ce însă s'a dovedit, că acele două casuri nu au fost înbolnăviri de holeră, ministrul de externe la îndemnarea ministrului de interne ungar, a adresat cabinetelor din St.-Petersburg, Constantinopol, București și Sofia o depeșă rugându-se ca procedura, care pare a fi nemotivată prin împregiurări, să fie ridicată.

Societatea „Transilvania“ din București a ținut adunare generală în ziua de 22 Martie v. și a compus comitetul din următoarele persoane: Președinte: dl general G. Adrian; vice-președinti: d-nii Al. Lupașcu și P. I. Cernătescu; casier: dl Al. Lupașcu; membri: d-nii Gr. Th. Brătianu, D. Alesiu, I. A. Ciura, N. Făgărășanu, D. Rațiu, N. N. Ciurcu; secretar: dl D. Precup. Fondul acestei societăți plasat în efecte de ale statului este în suma de lei 188.818.

Din venitul acestui fond se susțin, pre lângă doi tineri aplicați la științe înalte în străinătate, preste 60 elevi români la diferite meserii.

D-nii, care în cursul anului 1886 au contribuit în folosul acestei societăți sînt: Dl general Adrian cu 10 lei, d-na Elena general Adrian 10 l., dl inginer Scarlat Vărnăv 10 l., dna Aglaia Vărnăv 10 l., d-soara Maria Vărnăv 10 l., dl Alexandru Chrisocoleu 40 l., dl Theodosiu Ioanițiu 10 l., dl Grigoriu Triandafil 10 l., dl D. G. Verra 10 l., dl D. Aug. Laurian 10 l., dl I. P. Dumitrescu 10 l., dl Ioan Iosof 10 l., dl M. B. Drock 10 l., dl I. I. Manliu 10 l., dl N. Vintilescu 10 l., dl Daniel Rațiu 10 l., dl Th. Ciurcu 10 l., dl C. Pascu 10 l., dl Petru Andreescu 10 l., dl Sofronie Popescu 10 l., dl P. I. Cernătescu 10 l., dl Vasile Pop 10 l., dl B. Pitiș 10 l., dl Constantin Porumbaru 10 l., dl Dimitrie Giani 10 l., dl I. C. Axente 10 l., dl Ioan Cioancă 10 l., dl D. Precup 10 l., dl Gr. Argello 10 l., dl Aron Florian 10 l., dl D. Marinescu Bragadiru 10 l., dl Vasile N. Orghidan 10 l., dl I. A. Ciura 10 l., dl Iuliu Crainicescu 10 l., dl Petru Jorjan 10 l., dl George Givulca 10 l., dl V. I. Soccek 10 l., d-na Maria V. I. Soccek 10 l., dl I. R. Boros 10 l., dl Dimitrie Alessiu 10 l., dl Ioan Alessiu 10 l., dl Păun Popescu 10 l., dl Gr. Th. Brătianu 40 l., dl N. N. Ciurcu 10 l., dl N. Făgărășanu 20 l., dl D. R. Cordescu 10 l., dl Paul Moldovan 10 l., dl N. Tepeșu 10 l.

Un studiu asupra convenției comerciale austro-ungare-române va apărea în curînd în București sub titlul: *Étude sur les négociations commerciales de la Roumanie avec l'Autriche-Hongrie et la Suisse basées sur les documents officiels publiés par le Ministère des Affaires Etrangères suivie du traité de commerce conclu le 26 Mai (7 Juin) 1886 entre la Roumanie et la Suisse et des principaux discours prononcés sur cette question au Parlement roumain.*

Academia română.

Comisiunea însărcinată cu examinarea raportului prezentat de dl secretar general la deschiderea sesiunii generale din 1887, compusă de d-nii N. Crețulescu, G. Barițiu și A. Odobescu.

Domnilor colegi!

Mai înainte de a procede, precum ne prescriu art. 21 și 24 din statute, la complectarea Academiei române, prin alegerea unui nou coleg, se cuvine ca, împreună cu delegațiunea noastră din anul curgător, să amintim cu mahnire despre pierderea unui membru actual, pe care foarte puțin timp l'am păstrat printre noi. Reposatul G. M. Fontanin a lăsat un loc aș vîcant în secțiunea literară.

Pietoasa noastră aducere aminte o vom repurta-o și asupra altor doi asociați străini ai corpului nostru academic.

Unul este eminentul filolog și archeolog italian Bernardino Biondelli, despre a cărui moarte a pomenit și dl secretar general. Celalalt este epigrafistul francez Ernest Desjardins, membru al institutului din Francia, repostat în Paris sînt acum câteva luni de zile. Dînsul a vizitat țeara noastră pe la 1867, a scris despre grilele Dunării, a publicat o mare parte din vechile inscripțiuni grece și latine aflate în România, și din nenorocire n'a trăit îndestul, ca să ducă până la capăt comentariile sale asupra „Fabulei lui Peutigner“. În acea lucrare de geografie erudită el s'a oprit, sînt acum vreo 12 ani, tocmai la granițele României. Eată, d-lor, că rememorînd despre o operă ce stă acum dinaintea lumii învățate, trunchiate chiar în partea ei de care nouă mai mult ne pasă, caută să ne întrebăm de nu ni se impune nouă datoria de a completa această regretabilă lacună.

Dar' sînt într'adevăr multe cele ce cad încă în sarcina Academiei române. Noi înșine sîntem cei mai nerăbdători de a le vedea împlinite; dar' tot noi putem pretui mai lesne decît ori-cine, strîmtoarea mijloacelor de cari dispunem, și, creadă-ni-se, noi judecăm cu cumpănă dreaptă lucrările noastre spre a vedea dacă ele stau mult mai pre jos de acele mijloace.

Aceasta fără îndoială n'a fost cazul în anul despre care secretarul nostru general ne-a dat est-timp seama. Vom recapitula aci repede, pe scurt și păzind ordinea cuvenită în lucrările academice, toate acelea ce ni s'au prezentat de către delegațiune ca executate dela ultima noastră întrunire încoace.

În fruntea lor vom pune ivirea primei manifestări realizată din opera capitală a secțiunii literare, cea dintăiu peatră din temelii limbii noastre, acel lăstar răsărit din mareață cugetare și din generoasa inițiativă a Augustului nostru Protector și Suveran. Vorbim de primul volum, în patru fascicule, din „Marele etimologic al României“. Colegul nostru, dl B. Hașdeu, care a primit cu laudată sumeție sarcina acestei opere uriașe, a lucrat în ultimii doi ani la dînsa astfel cum, și dacă vom să-i căutăm cu tot dinadinsul defecte și lacune, abia am putea dibui pe ici și colea foarte ușoare și neînsemnate scăpări din vedere, asupra cărora d-sa mereu revine cu completări și adaose. Dl Hașdeu lucrează la ea încet, și bine face; lucrează cu prudența cuvenită când are omul a purta cu sine un aparat de erudițiune atât de greu și atât de complex. Și totuși până acum nu i-se poate imputa, că n'a mers așa de repede ca alte mari lucrări de natură analoagă, executate prin țările culte ale apusului. Pe acolo însă lexiconografiile de aci n'au decît a seceră, a aduna în mănunchi, — sau cel mult a prăsi — în holdele literare semănate de secolii de către predecesorii lor.

Colegul nostru, putem dice (urmărind aceeași imagine), că trage brazdă nouă, și despică ogor în țelină. El însuși ne-a explicat mai cu de-amănuntul cum și-a croit răzoarele, cum își destupă rădăcinile și cum, lucrînd mereu în trudă, îi răsăr în preajmă mile de prețioase floricele ale vechii noastre limbi, pe care mai nici odată el nu se îndură a le lăpăda în lături. Să-i mulțumim dar' pentru a sa tot așa de virtuoasă cât și delicată muncă; să-i urăm pe timp îndelungat aceeași tărie, aceeași stăruință și totodată să-i șoptim la ureche, că și noi de aci și publicul de afară sîntem nerăbdători de a ne folosi cât mai iute de mîndra-i lucrare, sîntem doritori a-l vedea întîindu-și virtutea și agerimea, spre a ne da curînd cât mai mult rod se va pute.

Este în Academie, d-lor colegi, încă o altă serie de producțiuni, care ne-a dat est-timp și dînsa rezultate mulțumitoare. La aceea au colaborat mai mulți dintre noi, și anume cei din secțiunea istorică.

Vom cita mai înainte pe dl V. A. Urechia, editorul, biograful și comentatorul lui Miron Costin; d-sa în volumul II, prin care va termina în anul ce vine opera sa, ne va oferi negreșit indice bogate spre a ne călăuzi în mijlocul imensului material grămădit și condensat de zelosul comentator și critic, într'o lucrare ce dovedește și răbdare multă la muncă și ardore vie și investigațiuni și o perfectă cunoștință despre materia tratată.

Tot dl Urechia a profitat de excursiunile sale prin țeară spre a aduna mulțime de documente, cari se poate fi veri odinioară la ivaală, în mod critic, pot fi de cel mai mare folos pentru cunoștința intimă a trecutului patriei noastre.

Dl G. Barițiu, acel neobosit scrutător și divulgător a tot ce poate înălța neamul românesc, n'a pregetat nici est-timp de a explora, pe seama Academiei, în Ungaria și în Ardeal, câmpii istoriei archeologice. D-sa a împărțit succesiv secțiunii istorice cercetările sale; parte din ele prin lecturi publice, altele prin tipar, se vor aduce la cunoștința tuturor.

Apoi și eu, d-lor colegi, — eu căruia comisiunea d-voastră mi-a făcut onoarea de a mă însărcina să înjghebez acest scurt conspect al activității noastre de peste an — permiteți-mi a vă arăta cât mă simt de fericit unde am putut și est-timp să procur, din arhivele ministerului de externe al Franței, destul de voluminoase extracte atîngătoare de istoria Românilor. Ele sînt mai mult culese din memoriile înedite ale generalului comite de Langeron. Acest bărbat, la finele secolului trecut și la începutul celui actual, a fost de trei ori în România cu armatele rusești, a observat cu cel mai viu interes obiceiurile societății noastre și a consemnat cu mii de amănunte curioase tot ce se petrecea pe atunci în țeară la noi. Extratele se tipăresc acum sub îngrijirea cancelariei noastre, spre a forma al III-lea volum din adunarea de documente franceze, culese de mine la Paris, după însărcinarea ce ați binevoit a-mi da.

Aci aflăm ocașiunea de a constata cu mare mulțumire, că atât regularea, cât și publicarea de documente istorice în colecțiunea ce poartă numele mult meritosului nostru repostat coleg Eudoxiu de Hurmuzachi, a înaintat cu pași repezi în cursul acestui an. Cu puțină lipsă sînt aci tipărite cele 3,000 și mai bine de acte importante, la adunarea și la decopiarea cărora ilustrul patriot bucovinean și-a consacrat o viață laborioasă. Multe alte documente au răsărit de pretutindeni în giurul și sub adăpostul celui nume venerat.

Mulțumii silințelor depuse de dl membru corespondent N. Densușian, avem astăzi în mîni primul volum, care conține o copioasă culegere de toate actele atîngătoare de viața Românilor dintre anii 1199 și 1345.

Junele și activul nostru bibliotecar, dl profesor I. Bianu, a lucrat asemenea fără preget și cu mult succes nu numai spre a-și îndeplini datoriile multiple ale sarcinii sale interne, devenite din și în și mai împovăritoare, dar' încă și spre a ne aduce din Galiția și din Polonia, în timpul vacanțelor, copii și notițe importante despre documente și monumente ce d-sa a vădut în acele țeri vecine. Ne place foarte a-i mulțumi și totodată rugăm pe delegațiune — dacă cumva rugămîntea noastră n'a fost chiar prevenită — a mulțumi tuturor directorilor de arhive pentru concursul generos și binevoitor ce dînsii au oferit agerului nostru emisar.

Grățitudine tot așa de vie și sinceră datorim tuturor donatorilor de cărți și de documente. Printre aceștia avem fericirea est-timp de a înscrie numele M. S. Regelui Italiei, al P. S. Metropolit Iosif din Moldova, al Sanctității Sale Papei Leon XIII, precum și al mai multora dintre noi.

Din public.)*

Convocare.

Alegătorii români din cercul electoral Orăștie aparținători partidei naționale, în conformitate cu provocarea comitetului central electoral cu reședința în Sibiu, sînt cu toată stima invitați a lua parte la alegerea celor doi delegați pentru conferința generală electorală a tuturor Românilor din Transilvania și părțile ungare.

Alegerea delegaților se va ține la 19 Aprilie 1887 st. n. la 2 oare d. a. m. în Orăștie, în localitatea școalei gr-or.

Orăștie, la 9 Aprilie 1887.

Pentru comitetul electoral:

Samuil Pop m. p., președinte. Laurian Bercianu m. p., actuar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primesce răspunderea.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

București, 12 Aprilie n. Camera României a imputernicit pe guvern, să prolungeze convenția comercială provisorie cu Francia până la sfîrșitul anului și să încheie convențiuni provisorii cu același termen cu Austro-Ungaria și Turcia. În decursul desbaterii ministrul de externe Ferechide a declarat, că guvernul și-a dat toate silințele, spre a ajunge la o regulare satisfăcătoare a raporturilor comerciale cu Austro-Ungaria, cu atât mai mult cu cât raporturile cu monarhia învecinată sînt de o importanță principală. România nu poate încheia convenție fără a asigura comerțul de vite și rîmători și de grîne. Deși greutatea sînt mari, negocierile inițiate dovedesc un progres mulțumitor al cestiunii. Fără respectarea intereselor acestora nu se va subsemna nici o convenție provisorie.

Procesul în contra atentatorilor lui Mantoff se începe în 25 l. c. n.

Londra, 12 Aprilie n. La un meeting, arangeat de Gladstoneani și Parneliți în contra bilului penal irlandez, au luat parte o sută de mii de oameni. Meetingul a decurs în deplină liniște.

Atena, 12 Aprilie n. În camera ministrul Dragumis a așternut convenția comercială cu Austro-Ungaria.

Redactor responsabil: **Aurel Popa.**

Publicațiunile „Cancelariei Negruțiu“

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania.

[432] 4

„**Amicul Familiei.**“ Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 1½—2½ coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, romane, romanuri, suveniri de călătorie ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice, cu reflexiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă născuie a face câte o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot născuie a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postale.

„**Preotul român.**“ Revistă bisericească, scolastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare câte de 2¼—3¼ coale; și publică articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predici pe Dumineci, sărbători și diverse ocazii, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Poterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șiucluș. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poezii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu arheologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederată și apretată de Dr. Grigoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și

amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora.“ 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. Devisa acestui op e: „Tot ce putem arăta, să arătam pruncilor!“ și în literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele școalelor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea îl și recomandăm sprighinirii publicului român mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuiri din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru școalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin înaltul minister de culte

și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 2 Aprilie 1886 nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumoase ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat în lemn 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lână 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericești — frumoase ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui exempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 exemplare costau 3 fl. 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul Prea Săntei Vergure Maria a Născătoare de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot acolo se cumpără **ACTIILE TUTUROR** institutelor de credit și economii și se schimbă cupoanele acelora cu trei luni înainte de scadența lor.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu				
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de sezon		Tren de sezon	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de sezon	Tren de sezon	Tren de sezon		Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de sezon					
Viena	11.10	7.40			București				7.30	Viena	11.10	12.10	Teiuș	3.49	11.24	2.40				Copsa mică	2.02	3.50		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal				1.14	Budapesta	8.20	9.05	Alba-Iulia	4.39	12.19	3.59				Șeica mare	2.29	4.20		
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș				1.45	Szolnok	11.20	12.41	Vințul de jos		12.30	4.22				Loamneș	3.04	4.50		
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov				2.32	Arad	4.10	5.45	Șibot		1.01	4.51				Oena	3.30	5.20		
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28		4.16	7.47				7.04	4.30	Orăștia		1.32	5.18				Sibiu	3.50	5.40		
Vărad-Velence		7.03	9.14	1.52	Feldioara	5.02	8.24			Glogovaț	7.22	4.43	Simeria (Piski)		2.31	6.15								
Fugyi-Vásárhely			9.24	2.—	Apatia	5.43	8.51			Györök	7.58	5.07	Deva		2.52	6.35				Sibiu	9.31	10.50		
Mező-Telegd			9.41	2.11	Ágostonfalva	6.15	9.14			Pauliș	8.17	5.19	Branicica		3.23	7.02				Oena	9.55	11.10		
Rév		7.33	10.19	2.34	Homorod	7.06	9.51			Radna-Lipova	8.36	5.41	Ilia		3.55	7.28				Loamneș	10.20	11.30		
Bratca		8.54	11.38	3.18	Hășfalău	8.52	11.03			Conop		6.09	Gurasada		4.08	7.40				Șeica mare	10.48	12.00		
Bucia			12.16	3.41	Sighișoara	9.31	11.26			Soborșin		6.28	Zam		4.44	8.11				Copsa mică	11.11	12.30		
Cincia			12.54	4.01	Elisabetopol	10.16	12.—			Zam		7.25	Conop		5.30	8.46								
Huiedin		8.58	1.57	4.26	Mediaș	10.57	12.29			Gurasada		8.01	Radna-Lipova		6.47	9.53				Cucerdea	3.32	10.20		
Stana		9.28	3.11	5.08	Copsa mică	11.19	12.44			Ilia		8.34	Pauliș		7.28	10.27				Cheța	4.02	10.50		
Aghirș			3.40	5.27	Micăsasa	11.31	12.49			Branicica		8.55	Györök		9.06	10.42				Ludoș	4.23	11.11		
Ghirbău			4.15	5.50	Blaj	11.52	1.05			Simeria (Piski)		9.19	Glogovaț		9.26	10.58				M.-Bogat	4.33	11.20		
Nădășel			4.36	6.02	Crăciunel	12.31	1.34			Orăștia		9.51	Arad		9.16	10.58				Cipeu-Iernut	5.10	11.57		
			4.58	6.24	Teiuș	12.48	1.46			Șibot		10.35	Szolnok		10.21	11.35				Kerel-Sz.-Pál	5.25	12.12		
			5.26	6.43	Aiud	1.51	2.19			Vințul de jos		11.11	Budapesta		8.42	11.39				Nireșten	5.48	12.36		
Cluj	11.—			7.08	Uioara	2.18	2.39			Alba-Iulia		11.43	Viena		9.17	12.31				Oșorhei	6.07	12.55		
Apahida	11.19			7.36	Cucerdea	2.48	3.01			Teiuș		12.18			10.58	12.31				Reghinul-săs.	6.41	1.20		
Ghirș	12.33			9.16	Apahida	2.56	3.08					12.36				12.31								
Cucerdea	1.06			10.—	Cluj	3.14	3.22					12.46				12.31								
Uioara	1.13			10.09		3.41	3.56									12.31								
Vințul de sus	1.20			10.19		4.01	3.56									12.31								
Aiud	1.41			10.48		5.28	5.10									12.31								
Teiuș	2.10			11.34		5.46	5.30									12.31								
Crăciunel	2.35			11.34		6.31	6.03									12.31								
Blaj	2.48			12.12		6.52	6.21									12.31								
Micăsasa	3.20			12.30		7.08										12.31								
Copsa mică	3.41			12.52		7.23										12.31								
Mediaș	4.—			1.52		7.50										12.31								
Elisabetopol	4.35			2.18		8.12	7.14									12.31								
Sighișoara	5.10			3.03		8.52	7.43									12.31								
Hășfalău	5.37			3.59		9.10										12.31								
Homorod	7.02			4.28		9.29										12.31								
Ágostonfalva	7.43			6.16		9.41	8.22									12.31								
Apatia	8.11			6.44		10.24	8.48									12.31								
Feldioara	8.41			7.46		10.43										12.31								
Brașov	9.21			8.25		10.53										12.31								
Timiș	1.55			9.15		11.—	9.13									12.31								
Predeal	2.53					11.15	9.18	10.55								12.31								
București	3.28					1.09	10.38	1.23	5.17							12.31								
	9.35					3.29	12.20	3.24	5.25							12.31								
						6.38	2.15	7.45	10.—							12.31								
						3.—	8.—	6.05								12.31								

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.